

Rozwój terytorialny (regionalny, lokalny) w Polsce zyskał na znaczeniu dzięki transformacji systemowej dokonującej się od 1989 r. Powstanie gmin i powiatów korzystnie wpłynęło na wzrost możliwości współdecydowania mieszkańców o rozwoju wspólnie zamieszkiwanego terytorium. Z określonym terytorium lokalna społeczność zaczęła łączyć takie pojęcia, jak: system, „zakorzenienie” w danym miejscu, czas i przestrzeń, kapitał, integracja, aktywność społeczna, projekty, rozwój. Kreatywne działania mieszkańców polegały na realizacji innowacyjnych projektów na zasadzie partnerstwa liderów trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Partnerska współpraca oparta była na zaufaniu, wiarygodności, a przede wszystkim aktywności społeczności lokalnej. Działania mieszkańców generowały dynamikę rozwoju gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, takich jak: Bolesławiec, Chocianów, Chojnów, Gromadka, Lubin i Przemków w latach 2004-2014.

Bożena Kuchmacz - dr nauk ekonomicznych, pracę obroniła na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. W 1985 r. ukończyła Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki na Kierunku Chemii. W latach 1985-1994 pracowała w Zakładach Ceramicznych „Bolesławiec” w Bolesławcu. Od 1994 r. pełni funkcję dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Gromadce. Od 2006 r. członek Fundacji i Stowarzyszenia LGD „Wrzosowa Kraina” z siedzibą w Chocianowie. Brązowy Krzyż Zasługi w 2013 r., Medal „Pro Patria” w 2014 r. Zainteresowania badawcze: kapitał społeczny, rozwój lokalny, organizacje non-profit, fundusze unijne.

Wstęp 7

Rozdział 1

Rozwój lokalny - pojęcie, czynniki, cechy, mierniki 15

1.1. Rozwój terytorialny 15

1.2. Pojęcie i klasyfikacja terytorialnych układów funkcjonalno-przestrzennych 20

1.3. Gospodarka lokalna 29

1.4. Pojęcie rozwoju lokalnego 36

1.5. Czynniki rozwoju lokalnego 41

1.6. Cechy rozwoju lokalnego 50

1.7. Cele rozwoju lokalnego 54

1.8. Teoretyczne koncepcje rozwoju terytorialnego (regionalnego i lokalnego) 56

1.9. Identyfikacja i pomiar rozwoju lokalnego 63

Rozdział 2

Kapitał społeczny - definicje, źródła, mierniki 71

2.1. Kapitał społeczny w literaturze przedmiotu 71

2.2. Źródła kapitału społecznego80

2.3. Mierniki kapitału społecznego 92

2.4. Aktywność społeczności lokalnej 94

2.5. Formy aktywności lokalnych społeczności (społeczeństwo obywatelskie) 97

- 2.6. Funkcje kapitału społecznego 100
- 2.7. Lokalny kapitał społeczny 103
- 2.8. Budowanie partnerstwa trójsektorowego 109
- 2.9. Wybór programu 120

Rozdział 3

- Organizacja, formy i projekty kapitału społecznego na obszarze badań 127
- 3.1. Charakterystyka badanego terytorium 127
- 3.2. Trzeci sektor (grupy aktywności, fundacje, stowarzyszenia) 152
- 3.3. Identyfikacja realizowanych projektów 152
 - 3.3.1. Pilotażowy Program LEADER + 142
 - 3.3.1.1. Wdrażanie Schematu I 158
 - 3.3.1.2. Wdrażanie Schematu II 165
 - 3.3.2. Program LEADER i Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. 171
- 3.4. Czy został zbudowany kapitał społeczny (korzystne relacje, aktywizacja, integracja)? 191

Rozdział 4

- Badanie projektów integrujących lokalne społeczności 195
- 4.1. Metoda badania 195
- 4.2. Wyniki ankiet 196
- 4.3. Wnioski wynikające z ankiet 217

Rozdział 5

- Relacje między rozwojem lokalnym a kapitałem społecznym 219
- 5.1. Czy realizacja projektów świadczy o rozwoju lokalnym (jakość życia, zadowolenie)? 219
- 5.2. Ocena efektów realizacji projektów 227
- 5.3. Podsumowanie 231

Bibliografia 237

- Spis rysunków i wykresów 257
- Spis tabel 259
- Streszczenie 263
- Summary 265